

Column uitgesproken door Vincent van Dongen, medewerker RCO De Kentering uit Nijmegen, t.g.v. de landelijke conferentie 'De gemeente geeft thuis', 6 maart 2012:

Goedemiddag allemaal,

Ik dank het landelijk platform dat ze mij hebben gevraagd mijn ervaringen te delen. Mijn naam is Vincent van Dongen, ik ben vrijwilliger bij Regionale Cliëntenorganisatie De Kentering, uit Nijmegen. Ik heb zelf een psychiatrische achtergrond. Vanuit De Kentering kom ik op voor de belangen van mensen met een psychiatrische problematiek uit Nijmegen en omliggende gemeenten. Die belangen staan door de bezuinigingen van het Rijk onder druk. Niet alleen de belangen, de mensen zelf staan onder druk. Daarom eerst iets over bredere belangen en zorgen, voor ik over mijn eigen ervaringen begin. Onder cliënten heerst angst of je nog wel van de dagbesteding gebruik kunt maken, die hen sociale contacten en een reden om de deur uit te gaan geeft. Er is angst of we wel rond kunnen komen, door de stapeling van eigen bijdragen. Het komt natuurlijk ook voor dat mensen zich helemaal niet druk maken om deze ontwikkelingen, omdat hun eigen angsten, wanen of depressies alle aandacht opslokken, waardoor ze niet echt beseffen wat er op hen afkomt. Maar dan haalt de werkelijkheid hen in als de envelop op de mat ligt met het nieuwe indicatiebesluit, of de rekening van het eigen risico. De meest kwetsbare cliënten maken de post niet eens open: de administratieve last of persoonlijke schuldenproblematiek groeit ggz-cliënten vaak boven het hoofd, maar hoeveel trekt de overheid zich daarvan aan?

Het gevaar van beleid dat niet met de persoonlijke en financiële kwetsbaarheid van burgers met ggz-problematiek rekening houdt, is dat de problematiek verergert. Op dit moment maak ik mij met vele anderen grote zorgen om wat er met mensen gebeurt, nu er een eigen bijdrage wordt gevraagd voor tweedelijns ggz. Zullen mensen die de zorg wél nodig hebben, van zorg afzien omdat ze deze niet meer kunnen betalen? Krijgen meer mensen hierdoor verergerd last van hun klachten als depressie en psychoses? Tot wat voor financiële en persoonlijke drama's gaat dit leiden? Voor de mensen zelf verwacht ik veel persoonlijk leed. Ik verwacht ook een toename van het aantal mensen dat leven niet meer trekt. Beleidsmakers zullen merken dat er een groter beroep komt op crisisopvang, schuldhulpverlening en maatschappelijke opvang. Zo kan bezuiniging op één terrein leiden tot een veelvoud van ellende en bijbehorende kosten op andere terreinen. Hou die gedachte even vast.

Nu even weg uit de negatieve teneur en algemene verhalen waarmee ik ben gestart. Ik heb een persoonlijk en positief eindigend verhaal, hoe gemeentelijke inspanning op één terrein, vruchten kan afwerpen op een ander terrein, waar diezelfde gemeente ook weer van profiteert. Ik ben een maatschappijkritisch, betrokken persoon van huis uit. Maar door mijn handicap kan ik enorm overspoeld raken door al het wereldleed. Het kost mij moeite andermans problemen, al zijn het die van mensen aan de andere kant van de wereldbol, van me af te zetten. Hoe ik ook mijn best doe, hoezeer ook de medicatie het binnenkomen van prikkels uit de buitenwereld enigszins verzacht, leven blijft een zware opgaaf voor mij. Mijn lijf is gezond. Psychisch echter kosten zaken die andere mensen er naast een fulltime baan nog even bijdoen mij veel energie: de boodschappen, de afwas, het koken, het huis schoonhouden. Ook mijn inzet in het werk als belangbehartiger wordt begrensd door wat ik aan stress en indrukken aankan. Toen ik twee jaar geleden, na twaalf jaar in een eenkamerwoning, genoeg inschrijfduur had voor een rijtjeswoning met twee verdiepingen, was ik erg blij. Ik woon nu ruimer, het huis is lichter en dat heeft een positief effect op mijn stemming. Alleen bleek, dat

nu mijn huis groter is, de stress om het schoon te houden ook enorm toenam. Ik was er altijd trots op dat ik geen hulp in het huishouden nodig had, maar in mijn nieuwe woning werd de toegenomen opgewektheid door de extra lichtinval behoorlijk te niet gedaan door de extra belasting van het schoonhouden van mijn huis. Na een zwaar jaar van aanmodderen besloot ik bij de

gemeente huishoudelijke hulp aan te vragen: iemand die iedere week twee uur lang samen met mij poetst om het huis weer op orde te brengen. Geen begeleiding om te leren poetsen, dat heb ikzelf niet nodig - en als ik vragen heb daarover is er nog altijd mijn moeder -, maar wel iemand om de last mee te verdelen.

Het gevolg is, dat ik nu meer energie over heb voor mijn werk. Dat bestaat voor een groot deel uit het volgen van het gemeentelijk beleid: het inspreken over wmo-zaken en armoedebeleid, participatie in het overleg van de gemeente met klantgroepen van het werk- en inkomensbeleid, terwijl andere collega's b.v. de maatschappelijke opvang volgen. We merken als Kentering dat de gemeente onze ervaringsdeskundigheid en kennis van de doelgroep waardeert. En kijkend naar de resultaten van de (O)GGz spiegel voor Nijmegen, lees ik in ons lokale rapport, dat de gemeente het op prijs stelt dat er een plek is waar zij terecht kunnen voor informatie vanuit de doelgroep en waar vandaan ze ervaringsdeskundige inspraak kunnen verwachten. Zo maakt ons werk naar wij hopen het de gemeente Nijmegen makkelijker hun beleid bij de reële vraag aan te sluiten. En zo snijdt het mes aan twee kanten: individuele WMO ondersteuning door de hulp bij het huishouden, draagt in mijn geval bij aan inspraak vanuit ervaringsdeskundigheid. Immers, door die hulp kan ik mijn vrijwilligerswerk ook beter aan, heb ik meer energie over om het beleid van de gemeente kritisch te volgen. Dus al is het zo dat, zoals ik begon, bezuinigingen op één vlak kunnen leiden tot veel hogere kosten op een ander vlak, het is ook zo dat investeren in zorg op één vlak zich op andere vlakken weer kan uitbetalen. Dat is een les die ik de gemeenten hier wil meegeven.